

Dvojjazyční asistenti pedagoga ve školách - příběhy úspěšné integrace cizinců

Na 15 pražských mateřských a základních školách pracuje 17 dvojjazyčných asistentů pedagoga. Pomáhají dětem a žákům s odlišným mateřským jazykem (OMJ) se zvládnutím češtiny a rychlejším začleněním do českého vzdělávacího systému. META, o.p.s. se rozhodla tuto „profesi“ zpropagovat a přinést české veřejnosti pozitivní příběhy integrace cizinců. Vyhlásili jsme proto květen měsícem dvojjazyčných asistentů pedagoga, každou středu na Facebooku a dalších sociálních sítích přineseme zajímavý příběh jednoho z nich.

Asistent pedagoga hraje při vzdělávání dětí a žáků s OMJ významnou roli. Může-li být tímto asistentem někdo, kdo mluví stejným jazykem jako tito žáci, může to proces vzdělávání ještě ulehčit, vysvětluje ředitelka neziskové organizace META, o.p.s. Zuzana Vodňanská: *„Říká se jim dvojjazyční asistenti pedagoga a od roku 2012 jsme jich 49 mohli díky podpoře z Evropského sociálního fondu proškolit. Absolvovali kvalifikační kurz na asistenta pedagoga (realizuje Rytmus, o.p.s.) a byli doškoleni pro práci s žáky s odlišným mateřským jazykem. 32 z nich jsme pak platili po dobu jednoho školního roku mzdu na dvou desítkách pražských základních a mateřských školách. Většina z nich se na své pozici osvědčila a ředitelé škol, kde působili, si na jejich další působení zajistili finanční prostředky i po skončení našich projektů.“*

Myšlenka dvojjazyčných asistentů vznikla na základě úvah o tom, že **v České republice žije hodně vzdělaných cizinců** (někteří i pedagogického zaměření), kteří nemohou najít adekvátní pracovní uplatnění a zároveň je v českých školách velký počet dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem, jejichž vzdělávání může být někdy problematické a asistent pedagoga je **jeden z „nástrojů“, jak situaci zlepšit.**

Dvojjazyční asistenti jsou běžnou praxí například ve Velké Británii. Fungují jako vícejazyčný zdroj pro učitele nebo pro výuku začátečníků, kterým poskytují velkou podporu. Zapojení dvojjazyčných asistentů se osvědčilo nejen při samotné pedagogické činnosti, ale i při podpoře žáků a potažmo i jejich rodičů v integračním procesu.

„Chceme ukázat veřejnosti pozitivní příběhy integrace cizinců, jak pomáhají na pražských školách nejen dětem cizinců, ale i českým dětem, které mají speciální vzdělávací potřeby“, říká PR manažer METY, o.p.s. Martin Benda. Natočili jsme proto **6 video medailonků, které mapují životní příběhy a práci dvojjazyčných asistentů pedagoga.** Prohlédnout si je můžete už teď na YouTube: <https://goo.gl/cKuOKS>. Vznikla také **tištěná publikace** se stejnými protagonisty, teoretickým úvodem i radami pro ředitele, jak získat na dvojjazyčné asistenty finanční prostředky. PDF verzi si můžete stáhnout ZDE: <https://goo.gl/aAmGLa>

Jeden z příběhů, který najdete také v naší publikaci, vypráví dvojjazyčná asistentka pedagoga Svitlana Popovych: „Přišel k nám chlapeček z Ukrajiny a neuměl ani slovo česky, takže to bylo pro něj opravdu náročné. A ještě to byla druhá třída, takže děti už byly o kus dál a on neuměl nic. Ze začátku se stranil i mě, protože nevěděl, jestli mi může věřit. Ale asi za tři měsíce, bylo krásné pozorovat, jak to dítě úplně rozkvetlo. Vytvářela jsem pracovní materiály do výuky ve dvou exemplářích – jeden v jeho rodném jazyce a jeden v češtině. Matematika byla pro něj oblíbená hodina, nerozuměl slovním úlohám, ale když jsem mu vysvětlila, co má dělat, vypočítal to jako první ze třídy.“

Také ředitel ZŠ Jižní Daniel Kaiser vidí v dvojjazyčných asistentech pedagoga přínos: „Paní Svitlana Popovych pracuje na pozici asistentky pedagoga převážně na 1. stupni. Nejenže pomáhá dětem handicapovaným, ale pomáhá i dětem s odlišným mateřským jazykem při osvojování češtiny a začleňování do stávajících kolektivů. V poslední době došlo k nárůstu počtu dětí z východoslovanských zemí a pro tyto žáky je velmi důležité pochopit význam českých slov. Paní Svitlana může tento význam dětem přiblížit právě přes jejich jazyk. Děti jí tak mnohdy vnímají jako pomocnou ruku při překladu a pochopení situace.“

PROČ SE VĚNOVAT DĚTEM CIZINCŮ V ČESKÝCH ŠKOLÁCH?

Na všech stupních českých škol je cca 2 % cizinců. Přibližně 33% z nich na mateřských a základních školách potřebuje nějakou míru jazykové podpory (na střední pak necelých 8 %). **Povinná školní docházka je povinná i pro cizince**, jejich přítomnost v základních školách je tedy nevyhnutelná jak pro ně, tak pro pedagogy. Jedná se o nezanedbatelný počet žáků a jejich vzdělávání není pro učitele bezproblémové. Snažíme se pedagogy v této nelehké úloze prakticky podporovat, říká ředitelka METY, o.p.s. Zuzana Vodňanská: „Vytváříme pro ně metodické a výukové materiály a nabízíme jim kurzy, o které je ze strany škol zájem. V roce 2016 se jich například zúčastnilo 584 pedagogů všech stupňů škol. Provozujeme také informační portál inkluzivniskola.cz, který má 8 000 návštěv měsíčně.“

META, o.p.s. je nezisková organizace, která od roku 2004 podporuje cizince v rovném přístupu ke vzdělávání a v pracovní integraci. Zároveň nabízí podporu pedagogům a školám, pokud se potýkají se specifickými potřebami dětí a žáků cizinců.

V případě dotazů nás kontaktujte na benda@meta-ops.cz, 731 190 862